

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика професионално направление 4.4. Науки за Земята, научната специалност „Екология и опазване на екосистемите

Автор на дисертационния труд: Градимир Желязков Градев докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Агроекология и опазване на околната среда.” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:
„ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЕЛОШИПАТА ВЕТРУШКА (*Falco naumanni*, Fleischer, 1818) КАТО ГНЕЗДЯЩ ВИД В БЪЛГАРИЯ“

Рецензент: доц. д-р Екатерина Георгиева Вълчева,
Катедра „Агроекология и опазване на околната среда“ при Аграрен Университет – Пловдив; област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика професионално направление професионално направление 4.4. Науки за Земята, научната специалност „Екология и опазване на екосистемите“ определена за член на научното жури със заповед № РД-16-1318/23.11.2021 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Белошипата ветрушка (*Falco naumanni*, Fleischer, 1818) е дребен сокол, с големината на гугутка. През периода 2000–2010 година няма потвърдено сигурно гнездене на вида (Бъров, 2002) или вече не се посочва наличие на птици (Iñigo, Bačov, 2010). В Червената Книга на България, видът е определен като критично застрашен без да се съобщава за гнездяща популация (Бъров и кол., 2015).

Най-сериозният проблем днес е критично ниската численост на популациите и изолацията, които не позволяват на дребните соколи да се възстановят естествено.

Разработването на темата има актуално значение и се обуславя от дейностите за възстановяване на гнезденето на белошипата ветрушка в България.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е поставена ясно и точно - Проучване и обобщаване на процеса по възстановяването на белошипата ветрушка (*Falco naumanni* Fleischer, 1818), като гнездящ вид в България. За постигането и са изпълнени четири конкретни задачи, които съответстват на избраната тематика и основната цел на проучването.

При решаването им са приложени съвременни и адекватни на изследването методи и подходи.

Разделът „Материал и методи“ е методически правилно структуриран. Проведени са голям брой изследвания, които са в основата на дисертационния труд. Получените резултати са статистически обработени, което е основание за достоверност на резултатите.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 112 страници и съдържа 24 таблици, и 19 фигури.

Структуриран е правилно и съдържа необходимите раздели. Написан е на много добър език в аналитичен и професионален стил.

Докторантът е използвал различни средства за онагледяване и обобщаване на получените резултати (фигури, таблици, схеми и снимки), които му позволяват конкретно и точно да систематизира и представи получените резултати.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В представеният дисертационен труд са направени важни обобщения, решения и изводи за процеса на възстановяване на белошипата ветрушка, като гнездящ вид в България.

В дисертацията се доказва, че посредством изграждане на Модул за освобождаване и адаптация на белошипи ветрушки по системата „Природна колония“ е подходящ както за адаптирането на птици размножени в изкуствени условия, така и за привличането на птици от други колонии.

Получените резултати са обобщени и анализирани правилно и задълбочено, на добър научен стил.

Получените резултати недвусмислено показват, че докторанта притежава необходимата подготовка и способност за провеждане на изследвания от съответната проблематика (в подкрепа с дългогодишния му практически опит в „Зелени балкани“).

В списъка с цитираната литература са посочени 114 източника, от които 27 на кирилица и 87 на латиница.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам представените приноси в дисертационния труд, като най-значими могат да се посочат следните:

Научни приноси

- ✓ Направена е оценка на националната численост на вида белошипата ветрушка;
- ✓ Установени са гнездовите параметри и гнездовия успех на белошипата ветрушка;
- ✓ За първи път в България е проучено скитането, миграцията и зимуването на белошипата ветрушка;

Научно-приложни приноси

- ✓ Обобщени и анализирани са методите и подходите, които са използвани при успешното възстановяване на белошипата ветрушка като гнездящ вид в България;
- ✓ За първи път за Европа е описан процеса на възстановяването на белошипата ветрушка, като гнездящ вид в страна, където видът е напълно изчезнал като размножаващ се.
- ✓ За първи път в България са използвани сателитни и радиопредаватели за проследяване на белошипата ветрушка;
- ✓ Установени са за първи път нощувките, маршрутите на предмиграционни скитания и местата за концентрации на индивиди от българската популация в България, Гърция и Турция.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси към докторанта.

7. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертационния труд са публикувани 14 научни публикации в реномирани и индексирани издания. Всички публикации са в съавторство, в 4 от които е първи автор, което подчертава водещата роля на докторантката и неговата работа по разглежданата проблематика. Намерени са общо 16 цитата на две от статиите по дисертацията, в световната база данни Scopus. Сумарният брой точки е 30,66, които отговарят на националните минимални изисквания за ОНС „Доктор“, съгласно Правилника за приложения на закона за развитие на академичния състав в РБ.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Във основа на научените и приложените, от докторанта/ката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува **положително** и да присъди на **Градмир Желязков Градев** образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност **„Екология и опазване на екосистемите“**.

Дата: 22.12.2021г.
гр. Пловдив

Подписите в този документ за заличени във връзка с чл.4, т.1
От Регламент (ЕС)2016/679 (Общ Регламент относно защитата на данни)